

Studium utváření elastohydrodynamických mazacích filmů u hypoidních převodů

M. Omasta

 Institute of Machine
and Industrial Design

Pojednání ke Státní doktorské zkoušce

Institute of Machine and Industrial Design
Faculty of Mechanical Engineering
Brno University of Technology

***Člověk ví, jak vykročit,
„tuší-li“ alespoň přibližně,
kam chce dojít.***

Umberto Eco

<http://thelegacybuilder.wordpress.com>

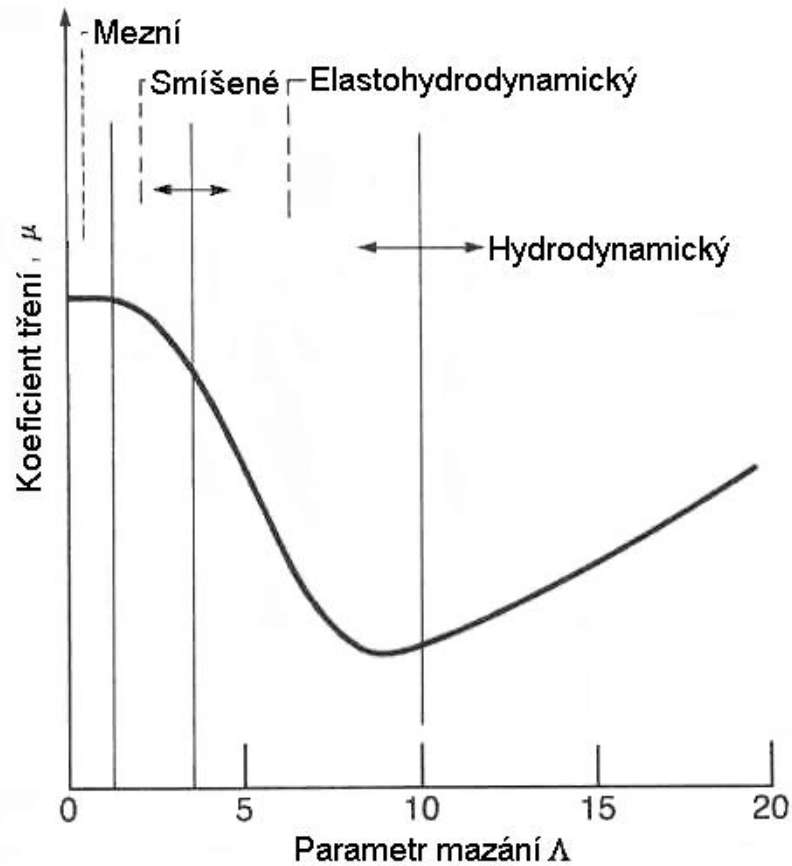
- Vymezení řešené problematiky.
- Shrnutí současného stavu poznání.
- Zhodnocení poznatků na základě rešerže.
- Vymezení cílů práce a způsobu řešení.
- Současný stav řešení.

www.mergeleftmarketing.com

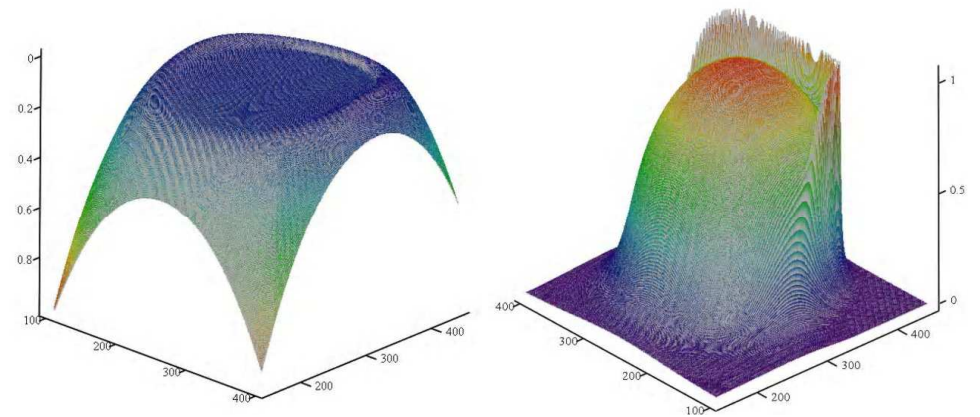
- Studium utváření elastohydrodynamických mazacích filmů u hypoidních převodů.

- Studium utváření **elastohydrodynamických mazacích filmů** u hypoidních převodů.

Hamrock (1994)

$$\Lambda = \frac{h_{\min}}{\sqrt{R_{q,a}^2 + R_{q,b}^2}}$$

Urbanec (2007)

- Studium utváření elastohydrodynamických mazacích filmů u **hypoidních převodů**.

www.shute-eng.com.au

VÝHODY (oproti kuželovému soukolí):

- vyšší únosnost
- plynulejší chod -> nižší hlučnost
- vyšší převodový poměr
- vlastnosti mimoběžného uložení

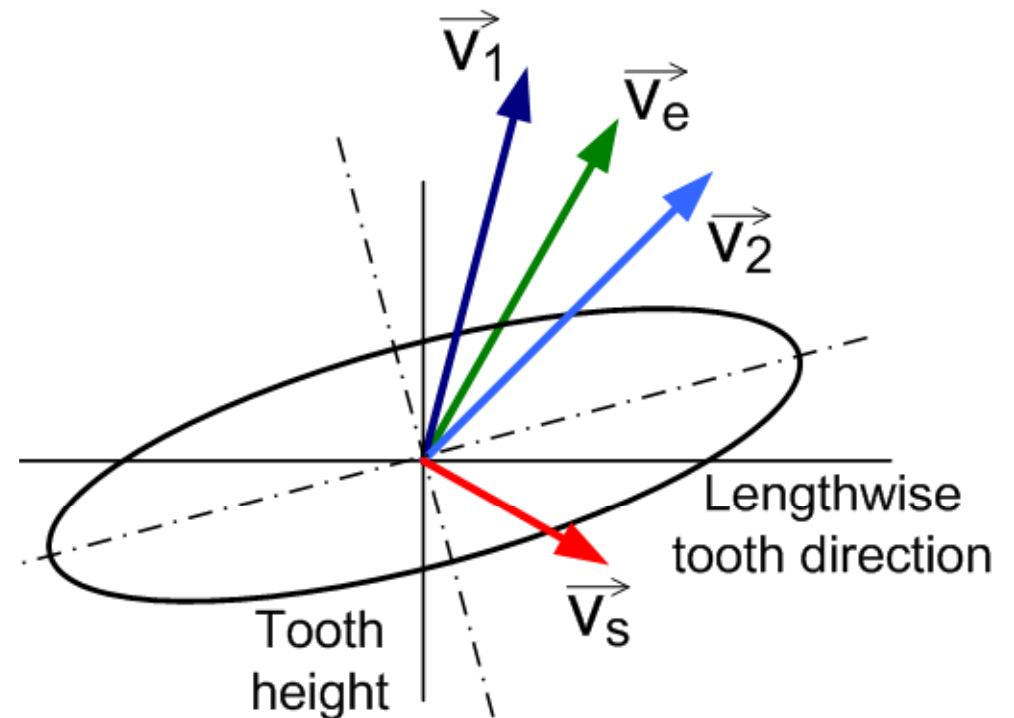
NEVÝHODY:

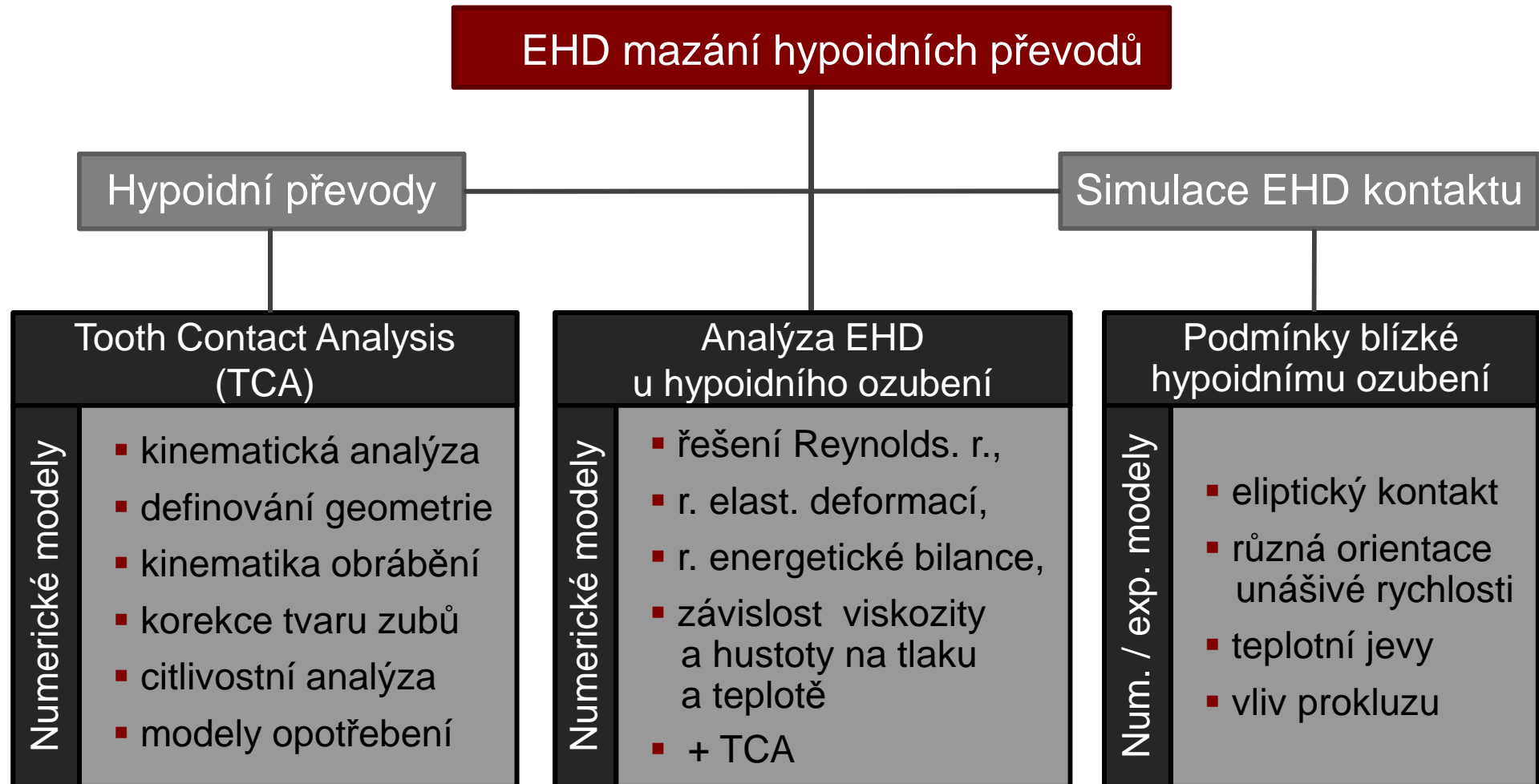
- skluz v podélném směru zubu
- -> nižší mechanická účinnost (92-96%)
- vysoká citlivost

- Studium utváření elastohydrodynamických mazacích filmů u hypoidních převodů.

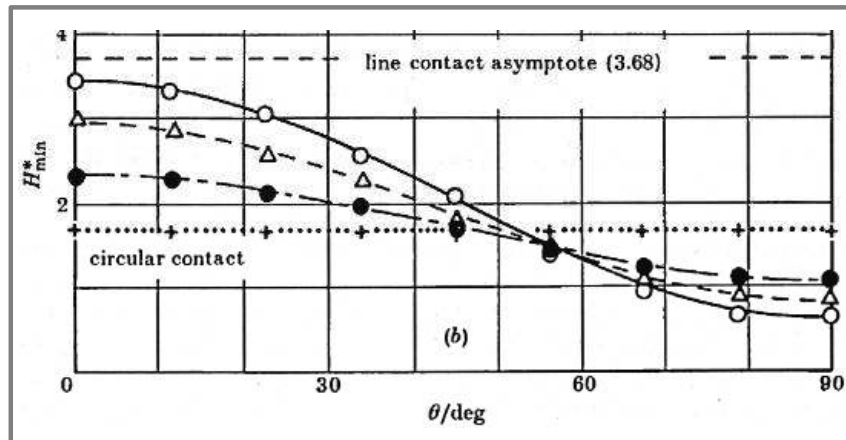
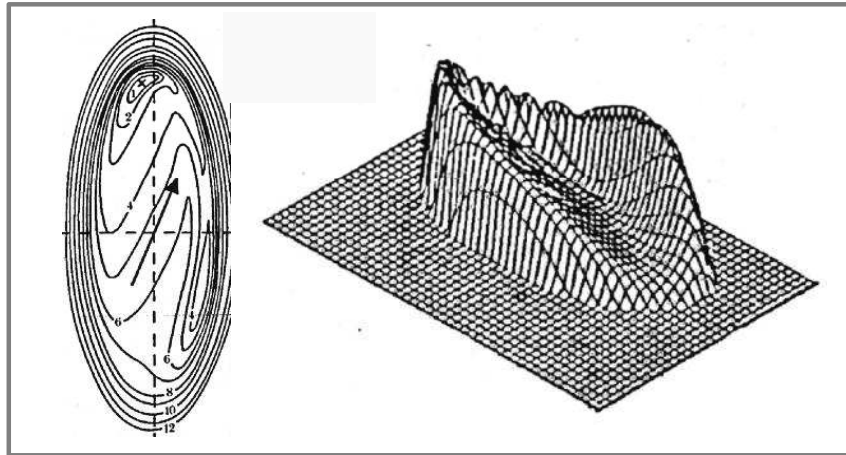
www.shute-eng.com.au

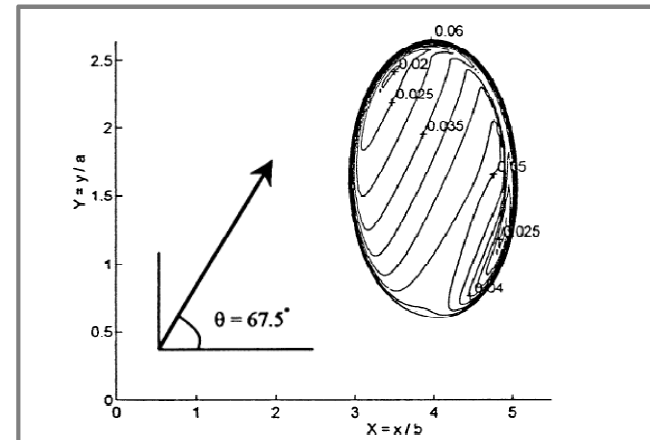
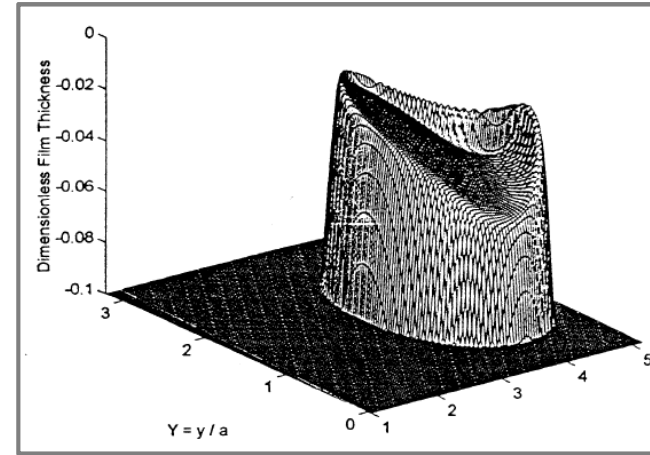

Různá orientace unášivé rychlosti – numerické studie:

■ Chittenden; et al. (1985)

■ Jalali-Vahid; et al. (2000)

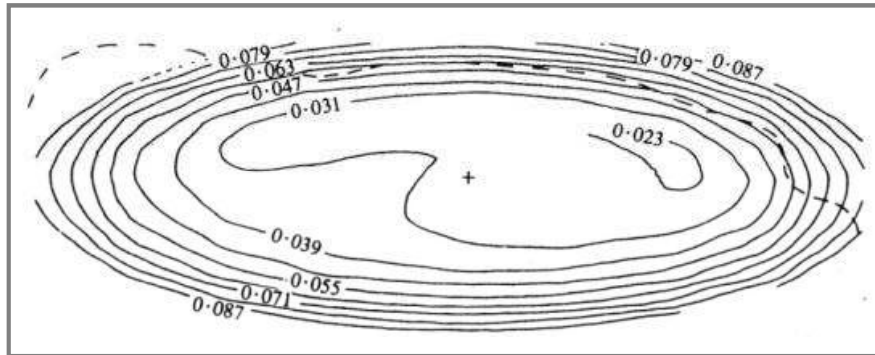
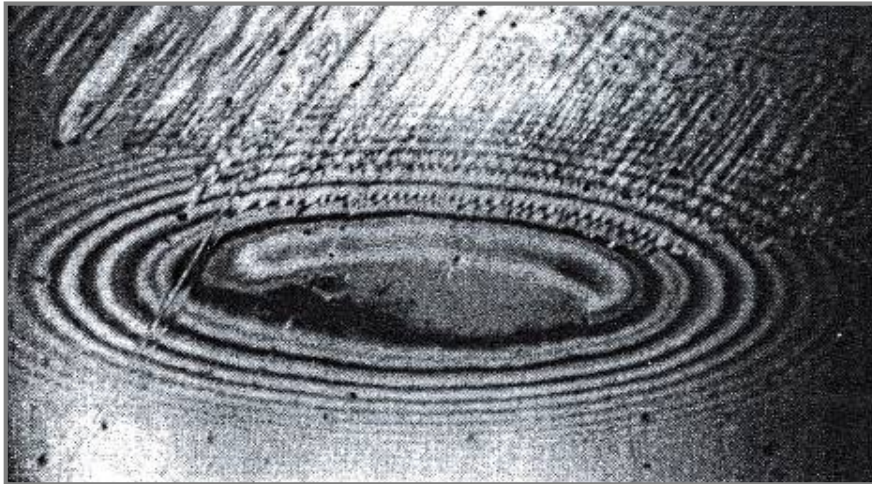

Uvažován pouze vektor unášivé rychlosti

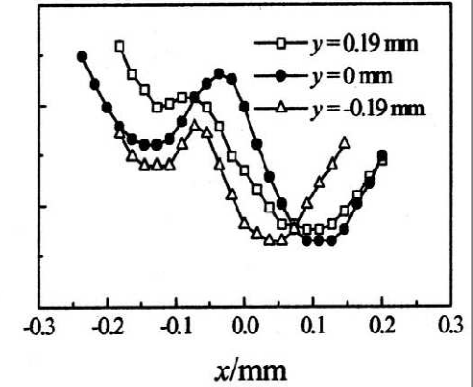
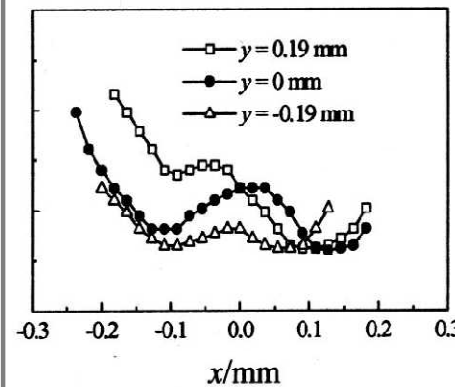
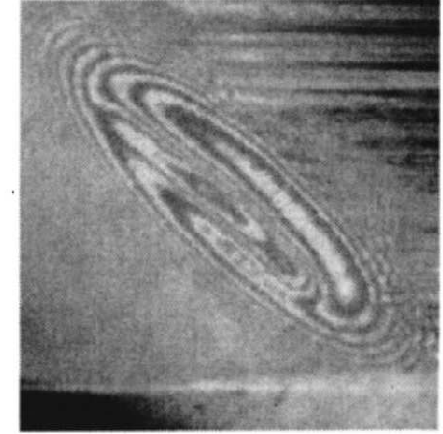
Shrnutí současného stavu poznání

Různá orientace unášivé rychlosti – experimentální studie:

■ Thorp; Gohar (1971)

■ Wang; Kaneta; et al. (2003)

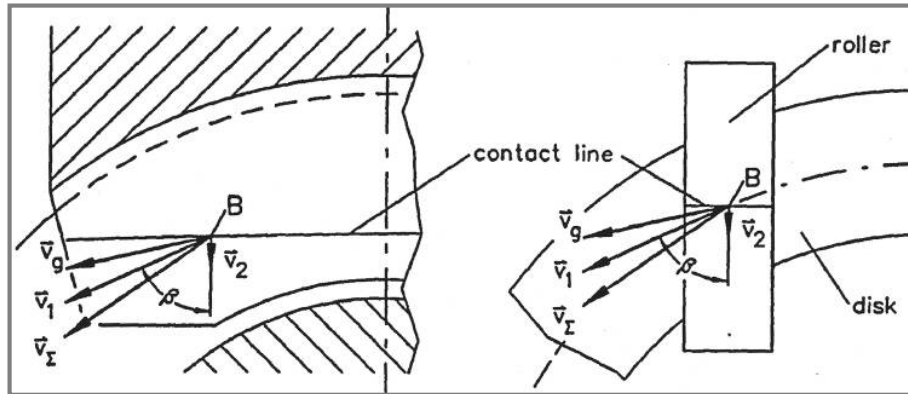

Pouze podmínky čistého skluzu

Shrnutí současného stavu poznání

Podmínky ve šnekovém ozubení – experimentální studie:

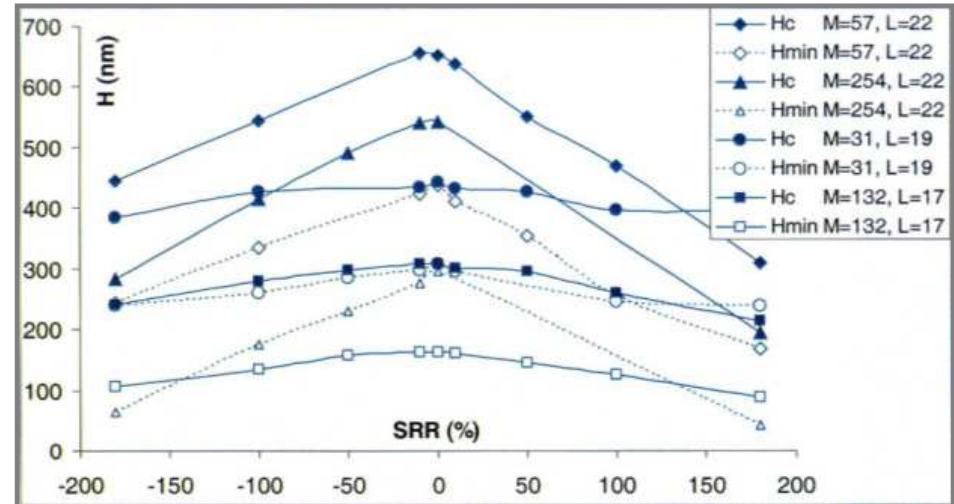
■ Hohn; et al. (1992)

Vliv více faktorů

Kruhový kontakt za prokluzu – numerická studie:

■ Jubault; et al. (2003)

Valení a skluz ve stejném směru

Numerické studie TCA (+ EHD) u hypoidního ozubení:

- snaha predikce výkonových parametrů ve fázi návrhu.
- vysoká citlivost a velké množství vstupních parametrů – obtížný obecný popis.
- výsledky neposkytují fundamentální popis jevů.

Studium podmínek blízkých kontaktu hypoidního ozubení:

- numerické studie různé orientace unášivé rychlosti
– nezahrnují vliv skluzové rychlosti.
- experimentální studie různé orientace unášivé rychlosti
– podmínky čistého prokluzu.
- studium vlivu skluzové rychlosti
– pouze ve směru unášivé rychlosti.

Mechanismy utváření EHD filmu za podmínek vyskytujících se u hypoidního ozubení nebyly dosud dostatečně popsány a objasněny.

Cíl práce:

- Popsat chování mazacího filmu a mechanismy jeho utváření, pro podmínky vyskytující se u hypoidního ozubení a tyto výsledky zobecnit.

Vědecká otázka:

- Vliv různé orientace vektorů třecích povrchů na rozložení tloušťky mazacího filmu?

Pracovní hypotéza:

- Na utváření filmu se podílí složka relativní rychlosti ve směru valení; složka v kolmém směru valení přispívá k redukci tloušťky mazacího filmu.

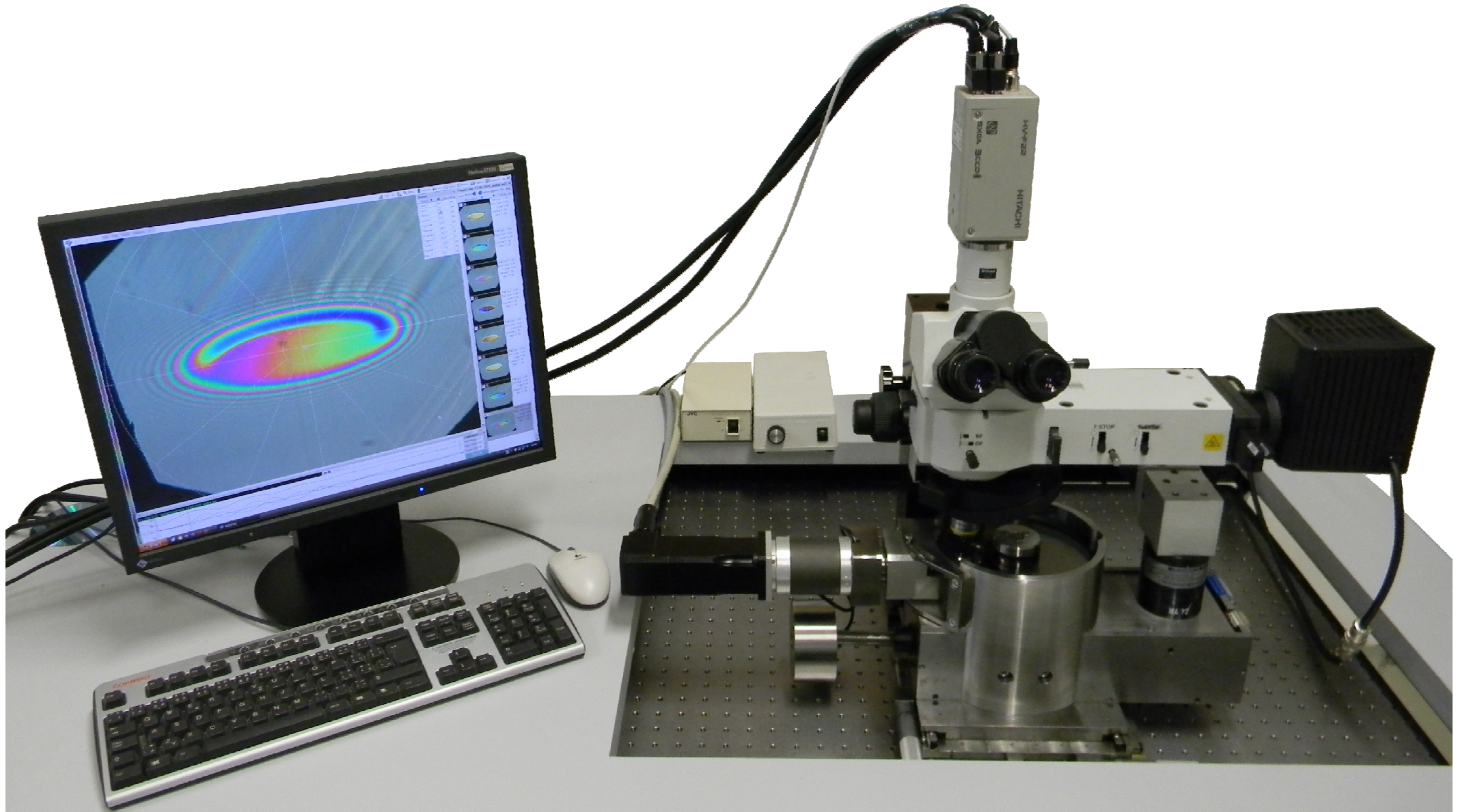
Dílčí cíle:

- Modifikace experimentálního zařízení.
- Provedení série experimentů.
- Vyhodnocení a zobecnění závěrů.

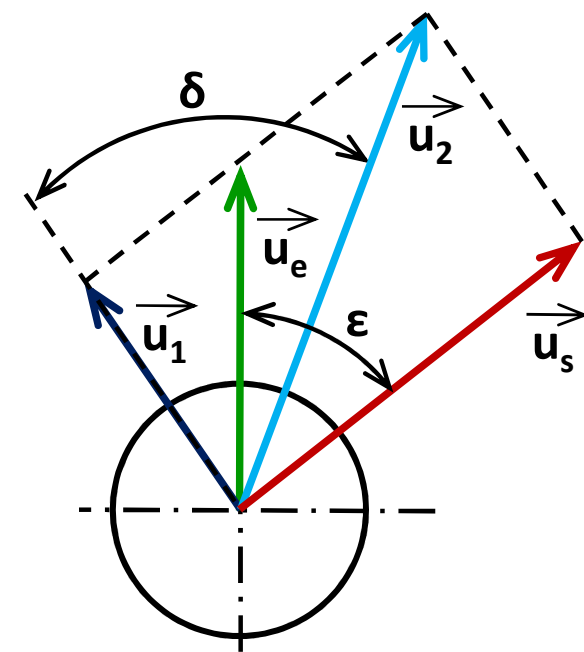
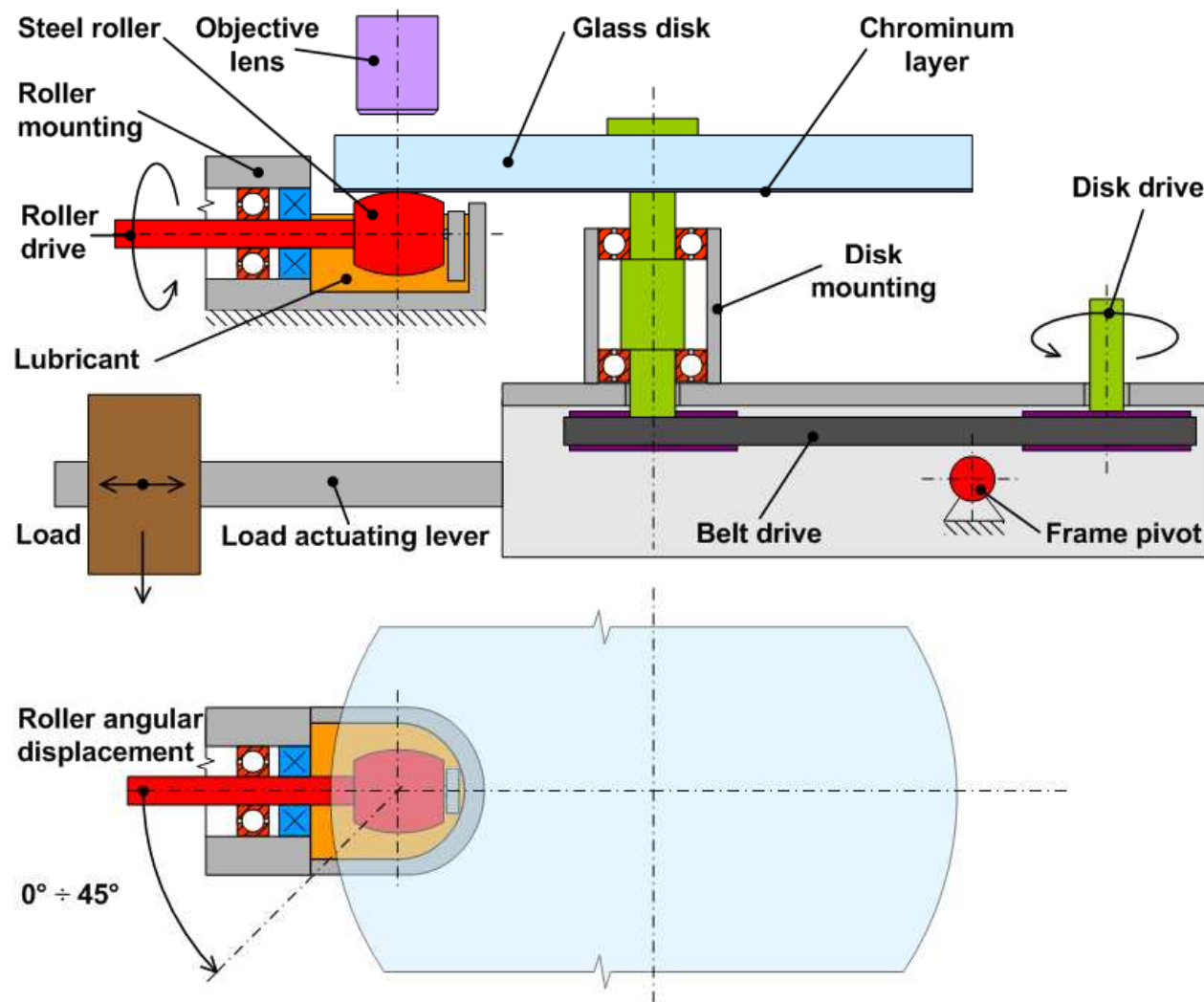
Zaměření experimentů:

- Hladký kruhový kontakt.
- Hladký eliptický kontakt.
- Kontakt s reálnou topografií.
- Kontakt s cílenou topografií.

Současný stav řešení – experimentální aparatura

Současný stav řešení – experimentální aparatura

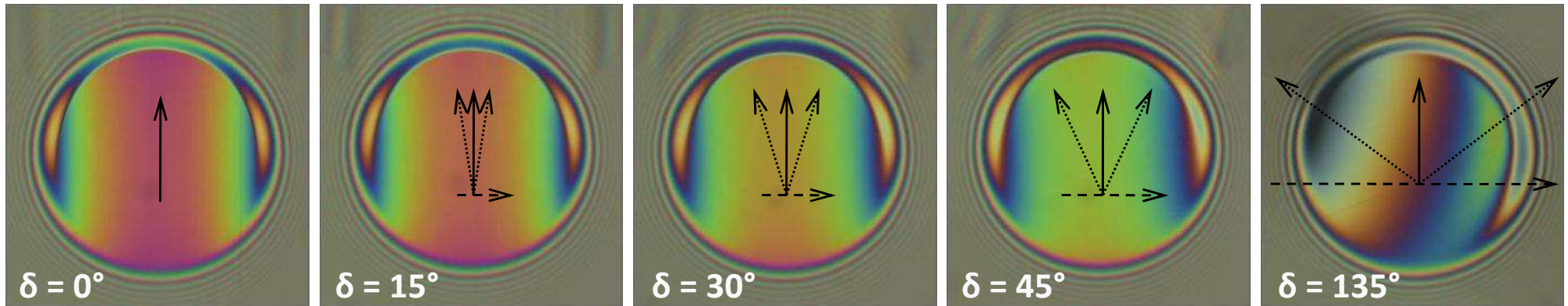

$$\vec{u}_e = \frac{\vec{u}_r + \vec{u}_d}{2}$$

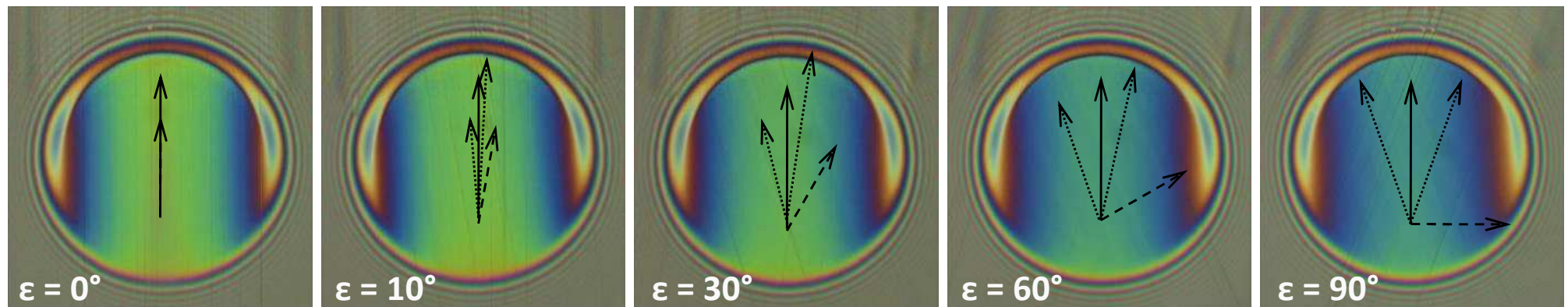
$$\vec{u}_s = \vec{u}_d - \vec{u}_r$$

$$\Sigma_y = \frac{u_{ry} - u_{dy}}{u_{ey}}$$

Experiment #1

Experiment #2

Současný stav řešení – využití výsledků

- Porovnání s experimentálními výsledky na dvoudiskovém zkušebním zařízení
- TU Mnichov, Německo.
- Numerická simulace stejných podmínek
- Qingdao Technological University, Čína.
- Publikace výsledků.

www.bilingualism.co.uk

M. Omasta

**Institute of Machine
and Industrial Design**

Děkuji za pozornost.